

Інформація про стан виконання плану дій щодо інтеграції України до Європейського космічного агентства України

На виконання плану дій щодо інтеграції України до Європейського космічного агентства України (далі – план дій), затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.09.2023 № 796-р, станом на березень 2024 року здійснено такі заходи:

1. Стосовно виконання заходу 1 завдання 1 плану дій.

Утворено Міжвідомчу робочу групу з питань співпраці України та Європейського космічного агентства (далі – Міжвідомча робоча група), затверджено її склад та положення про неї наказом Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості України від 30.12.2023 № 259. Наказом Мінстратегпрому від 29.02.2024 № 40 внесено зміни до складу Міжвідомчої робочої групи. На сьогодні до складу Міжвідомчої робочої групи включені представники Мінстратегпрому, Міністерства закордонних справ України, Міністерства освіти і науки України, Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Державного космічного агентства України.

2. Стосовно виконання заходу 2 завдання 1 плану дій.

16.01.2024 проведено перше засідання Міжвідомчої робочої групи в режимі онлайн (м. Київ), за результатами якого було схвалено звіт щодо аналізу інтеграції України до ЄКА станом на 2023 рік (додається), а також пропозиції та рекомендації на I півріччя 2024 року, зокрема:

забезпечити подовження дії Угоди між Кабінетом Міністрів України та Європейським космічним агентством про співробітництво у дослідженні та використанні космічного простору в мирних цілях від 25.01.2008;

опрацювати з Міністерством фінансів України та Міністерством економіки України питання фінансування української складової реалізації спільних проєктів з ЄКА та визначити можливі механізми фінансування;

здійснити аналіз космічної діяльності держав, які є повноправними та асоційованими членами ЄКА та які уклали Угоду Європейської держави, що співпрацює з ЄКА, та підготувати стратегічне бачення розвитку співпраці України з цими державами з огляду на досягнення мети набути Україною членства в ЄКА;

організувати заходи (семінари, конференції, тренінги тощо) з ЄКА, державами, які є повноправними та асоційованими членами ЄКА та які уклали Угоду Європейської держави, що співпрацюють з ЄКА, з метою отримання інформації щодо практичного досвіду вступу до ЄКА, вивчення процесу реалізації (етапність), контролю та оцінювання результатів проєктів ЄКА, обміну інформацією щодо космічної діяльності та законодавства у сфері космічної діяльності, питань фінансування національних космічних проєктів;

продовжити переговорні процеси з європейською стороною щодо участі України в програмах «EGNOS» та «Copernicus», приєднання України до Європейської космічної програми та її окремих компонентів;

опрацювати з ЄКА питання актуалізації перспектив стажування українських вчених в ЄКА та спільних проєктів, визначених ДКА і ЄКА.

3. Стосовно виконання заходів завдання 2 плану дій.

На сьогодні ДКА із залученням Міністерства юстиції України опрацьовує з ЄКА питання подовження дії Угоди між Кабінетом Міністрів України та Європейським космічним агентством про співробітництво у дослідженні та використанні космічного простору в мирних цілях від 25.01.2008. За інформацією ДКА, в робочому порядку від ЄКА отримано інформацію, що відповідно до внутрішніх процедур ЄКА проєкт Угоди у формі обміну листами стосовно продовження дії Угоди між Кабінетом Міністрів України та ЄКА про співробітництво у дослідженні та використанні космічного простору в мирних цілях від 25.01.2008 має бути погоджений усіма державами-членами ЄКА та затверджений Радою ЄКА. Згідно з графіком найближче засідання Ради ЄКА заплановане на червень 2024 року.

За результатами опрацювання питання можливих механізмів фінансування спільних проєктів з ЄКА Міністерство фінансів України запропонувало включити потребу в бюджетних коштах для реалізації спільних проєктів з ЄКА до Бюджетної декларації на 2025-2027 роки. ДКА під час підготовки пропозицій до Бюджетної декларації на зазначений період врахувало попередню потребу в бюджетних коштах на реалізацію вищезгаданих проєктів та подало інформацію до Мінфіну.

З метою актуалізації інформації щодо спільних проєктів, попередньо узгоджених з європейською стороною (перелік додається), ДКА опрацьовує питання щодо прогнозних витрат на реалізацію таких проєктів та термінів їх виконання.

З метою підготовки стратегічного бачення розвитку співпраці України з державами, які є повноправними та асоційованими членами ЄКА та які уклали Угоду Європейської держави, що співпрацює з ЄКА, Мінстратегпром опрацьовує матеріали, надані Міністерством закордонних справ України, ДКА, Службою зовнішньої розвідки України та Національною академією наук України.

МЗС та ДКА разом з Генеральним директором Європейської комісії з питань оборонної індустрії та космосу (ГД DEFIS) узгодили організацію ознайомчого візиту української делегації 23-25.04.2024 до м. Брюссель (Бельгія), м. Нордвейк (Нідерланди), м. Прага (Чехія), у межах якого планується обговорення подальших кроків із започаткування переговорного процесу з приєднання України до Європейської космічної програми та потенційних напрямів двосторонньої співпраці з питань космосу, відвідання Європейського космічного дослідницького та технологічного центру (European Space Research and Technology Centre) та Агентства Європейської космічної програми (European

Union Agency for the Space Programme). На сьогодні формується делегація для участі у заході.

Крім того, Мінстратегпром здійснює заходи із залучення зовнішньої допомоги Європейської комісії у рамках ТАІЕХ на 2024 рік за проєктною пропозицією Мінстратегпрому «Удосконалення національного законодавства у сфері космічної діяльності України». За інформацією Національного агентства України з питань державної служби України, 21.02.2024 року відбулося засідання Робочої групи з питань координації впровадження інструменту Twinning, під час якого було розглянуто та затверджено План залучення зовнішньої допомоги Європейської Комісії у рамках ТАІЕХ на 2024 рік. За результатами розгляду подана Мінстратегпромом проєктна пропозиція схвалена Представництвом Європейського Союзу в Україні.

Додаток: звіт з переліком проєктів, всього на 9 арк. в 1 прим.

Звіт щодо аналізу інтеграції України до ЄКА станом на 2023 рік
(схвалений Міжвідомчою робочою групою з питань інтеграції України
до ЄКА на її засіданні 16.01.2024)

Основною ознакою сучасної космічної діяльності є її глобалізація. Жодна країна світу на сьогодні не має ані фінансових, ані промислових, ані наукових можливостей самотужки реалізовувати масштабні космічні проекти, які спрямовані на досягнення амбіційних цілей із залученням можливостей та спроможностей всіх її учасників. Тільки об'єднавши зусилля, держави спроможні досягати результатів і водночас розв'язувати спільні та національні завдання.

Європейське космічне агентство (далі – ЄКА) – це міжурядова європейська організація з питань космічного простору, створена в 1975 році на базі об'єднання двох європейських організацій: Європейської організації космічних досліджень і Європейської організації розвитку і створення космічних апаратів.

Відповідно до Конвенції про створення Європейського космічного агентства, підписаної 30 травня 1975 року (https://www.esa.int/About_Us/ESA_Publications/ESA_Convention_Booklets), метою ЄКА є забезпечення та зміцнення, виключно в мирних цілях, співпраці між європейськими державами в космічних дослідженнях і технологіях, а також їхнього застосування в космосі з метою використання в наукових цілях та для діючих систем космічного застосування.

Відповідно до Спільної заяви ЄС та ЄКА щодо спільного бачення та цілей Європи в космосі від 26.10.2016 (https://www.esa.int/About_Us/Corporate_news/Joint_statement_on_shared_vision_and_goals_for_the_future_of_Europe_in_space_by_the_EU_and_ESA) з метою забезпечення отримання кожним європейським громадянином користі від космічних можливостей та потужностей Європи ЄС та ЄКА погодилися:

максимізувати інтеграцію космічних технологій в європейське суспільство та економіку, збільшити впровадження космічних технологій для підтримки державної політики, реагування на суспільні виклики та зміцнення безпеки громадян;

сприяти розвитку європейського космічного сектору, підтримуючи наукові дослідження, інновації, підприємництво для зростання та створення робочих місць у всіх державах-членах, а також захоплюючи більші частки світових ринків;

забезпечити незалежний та безпечний доступ у космос для Європи, зокрема консолідувати та захистити свою інфраструктуру, серед іншого від кіберзагроз.

Відповідно до Постанови (Regulation (EU)) 2021/696 Європейського Парламенту та Європейської Ради від 28.04.2021 щодо створення Космічної програми ЄС та Агентства ЄС з Космічної програми (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32021R0696>) ЄКА є відповідальним, зокрема, за координацію, розроблення та виробництво космічного компоненту програми «Copernicus»; еволюцію систем «Galileo» та

«EGNOS», проектування та розробку частин наземного сегмента та супутників, включно з тестуванням та перевіркою, «Galileo» та «EGNOS»; дослідницько-конструкторські роботи на виконання Космічної програми ЄС.

Процедура набуття членства в ЄКА

ЄКА на сьогодні є організацією, яка стабільно показує результат під час виконання космічних проєктів як в інтересах ЄС, так і кожної її держави-члена окремо.

Відповідно до інформації, отриманої з відкритих джерел та від ЄКА, поступове набуття членства в ЄКА передбачає проходження чотирьох етапів.

I етап передбачає започаткування співробітництва та пошук спільних проєктів на основі укладеної Рамкової Угоди між урядом держави та ЄКА.

Станом на сьогодні Україна знаходиться на I етапі, уклавши Угоду між Урядом України та Європейським космічним агентством щодо співробітництва у використанні космічного простору в мирних цілях від 25 січня 2008 року.

Держави, які знаходяться на цьому етапі: Україна, Туреччина, Ізраїль та Мальта.

Переваги цього етапу: започаткування співпраці з ЄКА за визначеними в угоді напрямками та можливість розширення меж співпраці.

II етап передбачає укладення нової Угоди Європейської держави, що співпрацює з ЄКА (European Cooperating State Agreement (ECS)).

Протягом року зазначена Угода повинна бути доповнена п'ятирічним Планом Європейської держави, що співпрацює з ЄКА (Plan for European Cooperating State (PECS)), який спільно погоджується ЄКА та державою-учасницею Угоди. За цим Планом визначається перелік спільних проєктів за визначеними напрямками та на їх виконання передбачається забезпечення державою-учасницею щорічних внесків у розмірі приблизно 1,4 млн євро. Близько 7% цих внесків передаються ЄКА на виконання нею своїх функцій, а 93% повертаються державі-учасниці на виконання контрактів з підприємствами, установами та організаціями держави за визначеними спільними проєктами у вигляді замовлення. Оцінюється, що кожен 1 євро, витрачений на фінансування участі держави в ЄКА, повертається державі у розмірі 3,5 євро доданої вартості.

Наприкінці п'ятирічного періоду сторони оцінюють досягнуті результати, країна отримує право подати заявку щодо асоційованого членства в ЄКА або ж сторонами розробляється та укладається черговий п'ятирічний План Європейської держави, що співпрацює з ЄКА.

Держави, які знаходяться на цьому етапі: Хорватія, Болгарія та Кіпр.

Переваги цього етапу:

забезпечення фінансування та безперервності національної космічної діяльності протягом 5 років;

гарантування повернення державі-учасниці Угоди частини її внеску у вигляді контрактів, укладених в межах спеціальних конкурсів ЄКА для Європейської держави, що співпрацює з ЄКА;

отримання доступу до технічних знань ЄКА і практичної допомоги від ЄКА щодо процедур роботи в межах Угоди;

стимулювання промисловості та співпраці на національному та міжнародному рівнях;

отримання державою-учасницею Угоди права детально ознайомитися зі стандартами та процедурами ЄКА;

здійснення підготовки держави-учасниці Угоди до її членства в ЄКА (забезпечення конкурентоздатності держави в межах проєктів та програм ЄКА);

надання державі-учасниці Угоди права брати участь у засіданнях ЄКА високого рівня в статусі спостерігача.

III етап – набуття асоційованого членства в ЄКА.

На цьому етапі укладається Угода про асоціацію з ЄКА (на семирічний період), визначаються зобов'язання, отримується право на участь в необов'язкових програмах через участь у тендері.

Асоційовані держави-члени ЄКА: Литва, Латвія, Словенія та Словаччина.

Переваги цього етапу:

забезпечення фінансування та безперервності національної космічної діяльності протягом 7 років;

можливість участі у програмах ЄКА на рівні з державами-членами ЄКА, за винятком Наукової програми ЄКА або Елементу технологічного розвитку (TDE);

пряма підтримка ЄКА щодо організації тренінгів, різноманітних заходів та консультацій; можливість участі держав у тренінгових програмах, ініціативах мережевого партнерства та співпраці для науковців;

стимулювання розвитку стійкої національної космічної промисловості і забезпечення повернення коштів, пропорційно до внеску держави;

можливість участі у схемі фінансування «Requesting Party Activity» (надання підтримки підприємствам асоційованої держави щодо подолання бар'єрів входу на ринок і досягнення конкурентного рівня задля успішної участі у програмах ЄКА).

IV етап – набуття повноправного членства в ЄКА.

На цьому етапі держава стає повноправним членом ЄКА, має право голосу в Раді ЄКА, може впливати на формування політики та стратегію ЄКА, а також просувати національні інтереси своєї держави через внесення пропозицій щодо нових проєктів і програм або щодо виключення тих проєктів і програм, які не є актуальними.

На цьому етапі внесок держави-члена становить не менше 10,5 млн євро на рік плюс вступний внесок, який залежить від фінансово-економічних показників держави-члена. Близько 25% цих внесків передаються ЄКА на виконання нею своїх функцій, а 75% повернуться державі на виконання контрактів з підприємствами, установами та організаціями країни за визначеними спільними проєктами у вигляді замовлення.

Держави-члени ЄКА (22): Австрія, Бельгія, Чеська Республіка, Данія, Естонія, Фінляндія, Франція, Німеччина, Греція, Угорщина, Ірландія, Італія,

Люксембург, Нідерланди, Норвегія, Португалія, Польща, Румунія, Іспанія, Швеція, Велика Британія, Швейцарія.

Переваги цього етапу:

- отримання права голосу під час засідань ЄКА;
- отримання права брати участь у підготовці стратегій та планів ЄКА;
- забезпечення фінансування та безперервності національної космічної діяльності;
- отримання права на повноправну участь у всіх тендерах ЄКА;
- розвиток космічної техніки, технологій та науки відповідно до європейських стандартів та вимог;
- отримання права на повноправну участь у космічних програмах та проєктах ЄКА.

Питання набуття членства України в ЄКА

Україна, ставши членом ЄКА, матиме змогу не тільки розвивати власні спроможності, але й отримати можливість користуватись результатами спільних космічних проєктів в інтересах України для розв'язання актуальних завдань соціально-економічного, екологічного, інформаційного, наукового та освітнього розвитку, а також в інтересах національної безпеки України.

Вступ України до ЄКА сприятиме розвитку космічної науки та техніки України, отриманню доступу до наукових та технологічних космічних програм Європи; стимулюванню розвитку вітчизняного підприємництва; економічному зростанню (за даними ЄКА, 1 євро, інвестований у наукові програми, приносить 1,8 євро економіці ЄС); розвитку міжнародної співпраці; позиціонуванню України на міжнародній арені як високотехнологічної держави; підвищенню інвестиційної привабливості країни; зростанню інтересу у молоді до науки та STEM-спеціальностей.

З 2008 року Державним космічним агентством України здійснюються заходи щодо інтеграції України до Європейського космічного агентства (ЄКА). З 2017 року окремі заходи з цього питання визначені планом заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 № 1106.

Співробітництво між Україною та ЄКА на сьогодні здійснюється відповідно до:

Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (Глава 8. Космос). Ратифіковано Законом України № 1678-VII від 16.09.2014;

Угоди між Кабінетом Міністрів України та Європейським космічним агентством про співробітництво у дослідженні та використанні космічного простору в мирних цілях від 25.01.2008;

Довідково: Дія Угоди була подовжена до 24.02.2024 через підписання Угоди (у формі обміну листами) між Урядом України та Європейським космічним

агентством стосовно продовження дії Угоди між Урядом України та Європейським космічним агентством щодо співробітництва у використанні космічного простору в мирних цілях від 25 січня 2008 року.

Домовленості між ДКА та ЄКА про технічну експлуатацію космічного компоненту програми «Copernicus», укладеної до Угоди про співробітництво в галузі доступу до даних і використання даних супутників «Sentinel» програми Copernicus між ДКА та Європейською Комісією.

Наступним етапом до набуття Україною членства в ЄКА є укладення Угоди Європейської держави, що співпрацює з ЄКА.

Фінансування співпраці держави з ЄКА за Угодою Європейської держави, що співпрацює з ЄКА здійснюється з державного бюджету в розмірі 1,4 млн євро на рік протягом 5-ти років (приблизно 93% із зазначених коштів повертаються в Україну в межах виконання її підприємствами, установами та організаціями проєктів, визначених Планом до Угоди).

Водночас:

будь-яка сума, невитрачена державою до кінця фінансового року, автоматично переноситься на наступний рік. Наприкінці п'ятирічного періоду дії Плану частка внеску держави, яка не була використана для виконання відповідних робіт, має бути використана для фінансування діяльності, яку планується здійснити державою в наступному п'ятирічному Плані, або може бути перенесена державою в інші програми ЄКА, в яких вона братиме участь як асоційований член або держава-член, або може бути використана іншим чином залежно від рішення держави;

держава залежно від цілей проєкту співробітництва є власником активів, вироблених та профінансованих нею відповідно до Плану, а також об'єктів, програмного забезпечення та обладнання, придбаного для його виконання, з урахуванням вимог договорів ЄКА;

п'ятирічний План може бути переглянутий і оновлений один раз на рік протягом всього п'ятирічного періоду з урахуванням нових заходів, запропонованих ЄКА, а також тих, в яких зацікавлена держава.

За інформацією ЄКА, у разі ухвалення агентством позитивного рішення щодо укладення з державою Угоди Європейської держави, що співпрацює з ЄКА її погодження триватиме мінімум пів року, протягом року після укладення Угоди має бути затверджений План, у межах якого буде визначений перелік проєктів та передбачене фінансування.

04.04.2022 ДКА через Міністерство закордонних справ України звернулося до ЄКА з пропозицією розпочати процес набуття членства України в ЄКА у прискореному порядку та зокрема:

розпочати процес підготовки та укладання між Україною та ЄКА Угоди Європейської держави, що співпрацює з ЄКА, включно із розробкою та реалізацією Плану європейської держави, що співпрацює з ЄКА;

внести зміни до Угоди між Урядом України та ЄКА щодо космічної співпраці в мирних цілях (від 2008 року) для отримання Україною статусу

спостерігача на засіданнях Ради ЄКА, а також засіданнях його підпорядкованих органів.

13.04.2022 ЄКА позитивно висловилося щодо можливості укладання з Україною Угоди Європейської держави, що співпрацює ЄКА, а також визначило контактну особу від ЄКА. Окремо було запропоновано організувати експертні двосторонні зустрічі та візит спеціалістів ЄКА до українських науково-дослідних установ.

Під час онлайн-зустрічі 10.05.2022 на експертному рівні представники ЄКА поінформували про неможливість на сьогодні укладання з Україною Угоди Європейської держави, що співпрацює ЄКА (тобто переходу до другого етапу) та необхідність проходження 1-го етапу набуття членства в ЄКА. Зазначена позиція була підтверджена під час чергової відеоконференції ДКА та ЄКА 28.06.2022 на рівні Голови ДКА та Директора з європейських, правових та міжнародних питань ЄКА. За неофіційними каналами було отримано інформацію, що можливість прискореного вступу України до ЄКА (без проходження першого етапу) була фактично заблокована представниками низки держав-членів ЄКА (Німеччиною, Францією, Італією, Великобританією, Бельгією) під час квітневого засідання Комітету міжнародних зв'язків ЄКА.

Подальша взаємодія ДКА з ЄКА концентрувалася на розв'язанні організаційних питань для реалізації першого етапу механізму інтеграції до ЄКА – визначення переліку пріоритетних проєктів для спільної реалізації відповідно до рамкової Угоди між Урядом України та ЄКА щодо космічної співпраці в мирних цілях.

Результати взаємодії з ЄКА станом на 2023 рік

Станом на сьогодні Україна бере участь у:

проєкті «Vega» (участь на субпідрядній основі в проєкті з виробництва європейської ракети-носія «Vega»);

Довідково: На контрактній основі ДП «КБ «Південне» та ДП «ВО Південний машинобудівний завод» на замовлення італійської компанії «Avio S.p.A.» розробляють та виготовляють маршовий двигун РД-843 IV ступеня європейської ракети-носія «Vega», що функціонує у межах програми ЄКА.

програмі «Copernicus» (у березні 2019 року ДКА та ЄКА уклали Домовленість про технічну експлуатацію космічного компоненту програми Copernicus);

Довідково: Співпраця в рамках програми «Copernicus» передбачає реалізацію комплексу заходів з організації та подальшого здійснення обміну даними дистанційного зондування Землі між Україною і Європейським Союзом на взаємній, вільній, повній і відкритій основі.

у взаємодії з ЄКА визначено сім перспективних проєктів для їх реалізації в межах співробітництва між Україною та ЄКА (перелік додається), забезпечено діяльність спільних експертних груп за кожним зазначеним проєктом та

визначено основні контури кожного проєкту – TRL (рівень технічної готовності), терміни реалізації, партнери з боку ЄКА;

за ініціативою ЄКА інтегровано в поточний проєкт ЄКА Sen4STAT проєкт Інституту космічних досліджень Національної академії наук України та ДКА України та Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»;

визначено 3 українських наукових та інженерних фахівця на отримання стипендій ЄКА для проведення науково-дослідницької діяльності з космічної тематики у директоратах ЄКА.

Проблемні питання

Правового характеру

Угода між Кабінетом Міністрів України та Європейським космічним агентством про співробітництво у дослідженні та використанні космічного простору в мирних цілях від 25.01.2008, яка діє до 24.02.2024, потребує продовження.

Фінансового характеру

Загальнодержавна цільова науково-технічна космічна програма України на 2021-2025 роки, в межах якої передбачено фінансування спільних проєктів України з ЄКА, станом на сьогодні не затверджена Верховною Радою України (законопроект від 04.10.2021 № 6129 пройшов перше читання у 2022 році і очікує другого читання).

Непередбачені видатки у державному бюджеті на 2024 рік на забезпечення співпраці з ЄКА та набуття Україною членства в ЄКА.

Не вивчене питання використання інших джерел коштів, окрім бюджетних, на реалізацію спільних проєктів з ЄКА.

Організаційного характеру

Не сформована загальна стратегія розвитку співпраці з державами-членами, асоційованими членами ЄКА та державами, які співпрацюють з ЄКА на основі Угоди «Європейської держави, що співпрацює з Європейським космічним агентством», що не дає змоги формувати кейси спільних проєктів та коаліцію підтримки України на її шляху до набуття членства в ЄКА.

Відсутня регулярна взаємодія української сторони з ЄКА та інформаційний обмін на рівні фахівців та керівництва, що призводить до уповільнення діалогу, зниження зацікавленості ЄКА та сприяння з боку ЄКА розвитку співпраці.

Відсутність підтримки всіх держав-членів щодо набуття членства України в ЄКА.

Додаток: перелік проєктів на 1 арк. в 1 прим.

Список проектів співпраці Україна-ЄКА

Номер проекту	Назва проекту	Опис	Установа-виконавець з української сторони
1	Розробка підходу визначення нейротоксичності пилу	Розробка підходу для швидкої оцінки потенційної нейротоксичності мікророзмірних та нанорозмірних імітаторів місячного та марсіанського пилу під час польоту	Інститут біохімії імені О.В. Палладіна НАН України
2	Вивчення питання отримання рослинної продукції в космосі	Вивчення клітинно-біологічних механізмів розвитку аутофагії в умовах мікрогравітації для розробки технологій отримання усталених рослинних продуктів на космічних платформах	Інститут харчової біотехнології та геноміки НАН України
3	Безмембранний електролізер	Безмембранний електролізер для систем енерго- та життєзабезпечення	ДП «КБ «Південне»
4	Робокар	Технічний пристрій "робокар" для виконання підйомно-транспортних, земляних та інших робіт на поверхні Місяця, а також технологічне обладнання для нього	ДП «КБ «Південне»
5	Сільськогосподарський та екологічний моніторинг України та Чорного моря	Послуги сільськогосподарського та екологічного моніторингу для України та Чорноморського регіону	Інститут космічних досліджень НАН України та ДКА України
6	Космічна погода	Впровадження обсерваторії космічної погоди на станції «Академік Вернадський» в українську та європейську систему космічної погоди	Радіоастрономічний інститут НАН України
7	Трекінг астероїдів	Трекінг астероїдів	НЦУВКЗ

